

Dagsorden

for

1904

Det norske arbeiderpartis 18de landsmøde,

der afholdes i Drammen 23de mai og følgende dage.

1. Indstilling ang. fuldmagterne.
2. Vedtagelse af forretningsorden.
3. Valg af mødets funktionærer.
4. Beretning og regnskaber.
5. Forslag til nye love.
6. Vedtagelse af budgetter, derunder „Bør der startes en ugeudgave af „Social-Demokraten“?“ (Fra Eidsvolds arbeiderparti.)
7. Ang. oprettelse af nye partiblade.
 - a. I Drammen. (Fra Dr.ms. arb.parti og Buskeruds amts arb.organisation).
 - b. I Larvik. (Fra Larviks arbeiderparti).
8. a. Partiets deltagelse i kommunevalgene og program for samme.
b. Om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for partiets kommune-repræsentanter. (Fra Instrumentmagernes & Elektrikernes forening).
9. Ang. forholdet mellem arbeidernes faglige og politiske organisationer. (Fra sekretariatet for Arbeidernes faglige landsorganisation).
10. Vort partis stilling til statskirken. (Fra den socialdem. forening, Kristiania).
11. Om oprettelse af garantiforsikringskasse for partiets afdelinger og ko-operative selskaber. (Fra Mekanikernes forening, Kr.a).
12. Om erstatning til familieforsørgere, der aftjener sin værnepligt. (Fra Jerndreierens fagforening).
13. Partiets forhold til afholdssagen. (Fra Drammens arbeiderparti).
14. Valg:
 - a. Redaktør, ordfører (formand), øvrige styremedlemmer og suppleanter.
 - b. Revisorer og suppleanter.
 - c. Et medlem af styret for Arbeidernes aktietrykkeri og suppleant.
 - d. Repræsentanter til Det internationale sekretariat.
15. Repræsentation paa den internationale social. kongres i Amsterdam d. a.
16. Bestemmelse af tid og sted for næste landsmøde.

34

Til dagsordenen.

Ad 5. Forslag til nye love.

Partiets landsmøde i 1901 nedsatte en komite, der fik i opdrag at udarbejde forslag til nye love og en forandring af grundlaget for partiets organisation.

Komiteens arbejde, der resulterte i en majoritets (5 medl.) og en minoritets (1 medl.) indstilling, blev i betimelig tid for landsmødet 1902 omfjendt til partiforeningerne. —

Ved lovforslagets behandling paa sidstnævnte møde vedtoges saa efter en længere debat følgende:

“Landsmødet udtaler i principet sin tilslutning til majoritetens lovforslag og overlader til partistyret nærmere at bearbejde dette for at forelægge næste landsmøde resultatet heraf.”

Til landsmødet 1903 enedes imidlertid partistyret om ikke at fremlægge sagen, da landsmødets tid det aar maatte forudsættes i stor grad at bli optat af spørgsmaalet ang. stortingsvalgene.

Partistyret har da nu nærmere behandlet og bearbejdet forslaget og er der herunder særlig tat hensyn til de ansørfiler, der under sagens tidligere behandling var fremkommet mod forskellige punkter i indstillingen.

Angaaende det foreliggende forslag, der nu ogsaa er omfjendt til foreningerne, skal man anføre:

Med hensyn til at forandre partiets navn til “Det socialdemokratiske parti”, er man kommen til det resultat, at det vilde være særdeles uheldigt at forandre det navn, som nu er kjendt og har vundet almindelig hævd samt er anmeldt

for autoriteterne som officielt ved valgene. Videre kan det antages, at andre i tilfælde vilde benytte sig af dette navns ledighed, hvilket da vilde bringe adskillige forstyrrelser og vanskeligheder.

Som det vil sees af forslaget, er det forudsætningen, at der dannes by- og amtsorganisationer, og at de enkelte foreninger indmeldes i partiet gennem disse. Da der i alle fald foreløbig kan vise sig praktiske fordele for organisations- og agitationsarbejdet ved at samorganisationen bestaar af foreninger baade i by og tilstødende landdistrikter, har man aabnet adgang hertil, ligeledes har man tænkt sig, at der kan bli behov for at dele enkelte amter. Styret er nemlig af den opfatning, at der under overgangen og med arbejdet for at skabe sterke amtsorganisationer i tilslutning til partiet ikke bør vedtages saa absolute løbbestemmelser, hvorfra undtagelse ikke kan ske; men at de kan overlades til landsstyret at tillade undtagelser, naar saadanne menes at være til held og fremgang for sagen i sin helhed.

Det vil videre sees, at der er foreslaaet for Kristianias vedkommende, at de enkelte foreninger her fortsætter med at bli staaende direkte i partiet, idet der forudsættes, at centralstyret her leder det lokale samarbejde og valgarbejde m. v.

Skulde man her etablere en byorganisation med særskilt styre og administration, vil dette bidrage til forøgede udgifter og en instans mere i organisationen, der menes ikke at være paakrævet. At det vilde vise sig at være umuligt at forestaa kasserforretningerne og administrationen forøvrigt for en saa stor samorganisation uden fast aflønning er ganske sikkert. Arbejdet

hermed har som bekjendt hidtil været udført af den nuværende forretningsfører og partistyret forøvrigt, uden at dette vides at have medført vanskeligheder eller ulæmpelser for den lokale virksomhed.

Kontingenten til partiet har hidtil været saa liden, at den ikke har været tilstrækkelig til at dække de nødvendige udgifter for virksomheden; dette viser sig at bli vanskeliggere efter hvert som kravene stiger til agitationsarbejde i de forskellige dele af landet. Man har derfor hidtil været henvist til at benytte sig af ekstrainsamlinger, private tilskud o. l. Det rigtigste er selvfølgelig, at partiets udgifter bestrides af regulære indtægter, og for at saa udført det mest paakrævede agitationsarbejde ud over landet maa disse bringes op.

Et nødvendigt skridt er derfor den foreslaaede kontingentforhøielse pr. kv. til 5 øre for kvindelige og 10 øre for mandlige medlemmer udenfor Kristiania. For denne bys vedkommende, der altsaa forudsættes ikke at saa kontingent til nogen lokal samorganisation, foreslaaes kontingenten til henholdsvis 10 og 15 øre. Da nu næsten alle herbværende foreninger foruden den ordnede partikontingent betaler 10 øre pr. kv. til mandtalskontoret, blir altsaa ikke dette nogen forhøielse, men kun en fastslaaelse af en samlet ordineret kontingent.

Til landsmødet foreslaaes valget af repræsentanter at foregaa som nu brugeligt med den forandring, at der vælges en repræsentant for hvert paabegyndt 100 medlemmer.

Partistyret er foreslaaet sammenfat af et større antal og af repræsentanter fra de forskellige landsdele, hvilket vil hvide en bedre garanti for at alle interesser blir godt varetaget. Dets navn forandres til Landsstyret. Den daglige ledelse foreslaaes overladt til et udvalg af de i Kristiania værende medlemmer, hvilket faar navn af Centralstyret.

Man har ogsaa nu tat med en revision af “Social-Demokratens” statuter, idet man foruden nogle paakrævede bestemte regler for den forretningsmæssige ledelse af bladet og ansvaret herfor har fundet

at maatte aabne adgang for en amortisation af aktiekapitalen.

Ad 7. Oprettelse af nye partiblade.

Angaaende dette for partiet saa vigtige spørgsmaal er styret samstemmigt om, at der intet sted maa oprettes socialdemokratiske blade, der officielt vil regnes for partiorganer, uden at et saadant foretagende har faaet partiets billigelse. Dette har styret ogsaa gjort gjældende overfor henvendelser af denne art og har derfor advaret mod oprettelse af nye partiblade for landsmødet har behandlet sagen.

Drammens arbeiderparti og Buskerud amts arb.organisation har i længere tid ønsket oprettelsen af et blad i Drammen. Organisationerne har behandlet spørgsmaalet i et fællesmøde af repræsentanter, der har besluttet oprettelsen af et blad, naar den nødvendige aktiekapital er bragt tilveie. Der foreligger altsaa nu anmodning om landsmødets godkjendelse heraf.

Larviks arbeiderparti har ligeledes beskæftiget sig med samme spørgsmaal for Larviks vedkommende. I et partimøde derved, hvor sagen var til behandling vedtoges en beslutning, indeholdende bl. a.: “Eget blad for Larvik er nødvendig for arbejderbevægelsens fremgang paa stedet. Saavel partiets som de enkelte sagsforeningers velfærd afhænger i stor grad heraf.” Videre udtales, at midler maa skaffes tilveie ved dannelsen af et aktiefelskab blandt arbejdere og andre for sagen interesserede, ligesom der for landsmødet foreslaaes, at partiet træder støttende til.

Ad 9. Forholdet mellem arbeidernes faglige og politiske organisation.

Hovedstyret for arbeidernes faglige landsorganisation har i møde behandlet sagen og vedtat en anmodning til sekretariatet om at udarbejde de nødvendige forslag og indbringe disse for partiets landsmøde. I henhold hertil har sekretariatet fremfjendt følgende forslag til udtalelse:

“Da arbejderklassens interesser og dens endelige frigjørelse fra kapitalens herredømme kun kan varetages og opnaaes

ved og gennem en kraftig faglig og politisk organisation, bør det stærkest mulige samarbejde mellem den faglige og politiske arbeiderorganisation etableres, og bør der fra begges side planlægges og virkes henimod opnaaelsen af arbeiderorganisationens størst mulige enhed saavel i faglig som politisk henseende. Fra partiets side bør der derfor saavel inden den mundtlige agitation som gennem dets presse klargjøres betydningen og nødvendigheden for arbeidernes tilslutning til den faglige centralorganisation, og fra dennes side bør der kraftig virkes for fagforeningernes tilslutning til partiet og for partipressens udbredelse.

Til gennem pressen at virke herfor og til varetagelsen af fagorganisationens tarv og interesser henstiller landsmødet til det kommende partistyre snarest at ansætte en faglig medarbejder i "Social-Demokratens" redaktion."

Ad 10. Vort partis stilling til statskirken.

Indtil landsmødet i 1901 indeholdt partiets program et punkt angaaende dette.

For nævnte møde, hvor programmet var til behandling, forelaa fra styret forslag om, at posten skulde ha følgende form: "Ophævelse af statskirken. De kirkelige samfund blir at betragte som private foreninger." Samtidig forelaa ogsaa forslag fra Ramsøes arbeiderorganisation om, at posten skulde stryges af programmet, hvilket blev vedtaget.

Ad 12. Om erstatning til familieforsørgere, der aftjener sin værnepligt.

Dette spørgsmål har tidligere været behandlet paa landsmødet i 1898, hvor følgende resolution vedtoges:

"I det mødet saavel af økonomiske som sociale, moralske og politiske grunde kræver, at statsmagterne uførtøvet drar omsorg for, at familieforsørgende arbejdere og ligestillede under værnepligtstjenesten faar sig af staten til familiens underhold

udbetalt et fuldt ud tilstrækkeligt bidrag, henstiller det til partistyret at indgaa til først sammentrædende storting med forestilling herom, for derved at foranledige forslag fremlagt, hvori der tas sigte paa, at ikke blot de mindre bemidlede erstattes tabet, men ogsaa at ingen paa grund af værnepligtstjenesten kommer ud af sin stilling."

Ad 13. Afholdssagen.

Dette spørgsmål var sidst fremme til behandling paa landsmødet ifjor, hvor følgende resolution vedtoges:

"1. Landsmødet ser i rusdrikkens virkninger et socialt onde, der svækker folket aandelig, legemlig, moralsk og økonomisk. Naar arbeiderne derfor endnu i saa stor udstrækning ikke tilhører fine organisationer, saa skyldes dette for en ikke ringe del rusdrikkene og restaurationslivet, der i høi grad sinker arbeidet for bedre livsvilkaar og politisk opløsning.

2. Landsmødet vil derfor anbefale arbeidet for affkæffelse af splesning og omgangsdrifkevaner og indførelse af bedre selvkæffelse.

3. Som den første reform paa lovgivningens omraade vil landsmødet arbejde for maltoldens afskæffelse og istedet indføre bestatning efter alkoholstyrkegraden.

4. Landsmødet anbefaler partiets foreninger at arbejde for at gjøre sig økonomisk uafhængige af al handel med alkohol-drikke."

Ad 14. Valg.

Sekretariatet for arbeidernes faglige landsorganisation foreslaar foran valget paa styremedlemmer følgende udtalelse:

"I henhold til det mellem partiet og Arbeidernes fagl. landsorganisation etablerede samarbejde indvælges i partistyret mindst 3 — tre — fagorganisationsmænd, og pligter enhver af disse i henhold til lovene at modta valg som partistyrets tilforordnede til sekretariatet, henholdsvis som repræsentanter og suppleant."